

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОЧИКИСТОН
Дар бораи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2009, №5, мод.335; ҚҖТ аз 23.12.2021с., №1842)

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур асосҳои ҳукуқии муқаррар ва истифода намудани стандартҳои иҷтимоии давлатӣ, ҳамчунин соҳтори онҳоро муайян мекунад.
2. Қонуни мазкур нисбат ба стандартҳои танзимкунандай талаботи бехатарии техниکӣ ва сифати маҳсулот, мол, кор ва хизматрасонӣ (аз ҷумла стандартҳое, ки дар бахшҳои соҳаи иҷтимоӣ амал мекунанд) татбиқ карда намешавад.

Моддаи 2. Мағҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **стандартҳои иҷтимоии давлатӣ** – меъёро ва коидаҳои аз тарафи давлат муқарраргардидае, ки татбиқи ҳукуқҳои иҷтимоии ба шаҳрвандон кафолатдодаи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тартиби пешниҳоди ин ҳукуқҳоро таъмин менамоянд; (**ҚҖТ аз 23.12.2021с., №1842**)
- **низоми стандартҳои иҷтимоии давлатӣ** – маҷмӯи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ, ки соҳаҳои асосии муносибатҳои иҷтимоию иқтисодиро фаро гирифтанд;
- **гуруҳҳои асосии иҷтимоию демографии аҳолӣ** – категорияҳои асосии шаҳрвандон, ки аз рӯи аломатҳои синнусолию ҷинӣ, вазъи иҷтимоӣ ва сатҳи таъминоти моддӣ (аҳолии қобили меҳнат, нафақаҳӯрон ва қӯдакон) муттаҳид шудаанд;
- **сатҳи зиндагӣ** – маҷмӯи неъматҳо ва хизматрасониҳои моддию маънавӣ, ки талаботи ҳаётан муҳими одамонро қонеъ менамояд.

Моддаи 3. Объект ва субъектҳои танзим

1. Объекти танзими Қонуни мазкур муносибатҳои вобаста ба истифодабарии стандартҳои иҷтимоии давлатӣ байни мақомоти ҳокимияти давлатӣ, *мақомоти ҳудидоракуни шаҳрак ва деҳот*, ташкилотҳо ва шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад; (**ҚҖТ аз 23.12.2021с., №1842**)

2. Субъектҳои фаъолияти вобаста ба истифодабарии стандартҳои иҷтимоии давлатӣ мақомоти ҳокимияти давлатӣ, *мақомоти ҳудидоракуни шаҳрак ва деҳот*, ташкилотҳо ва шаҳрвандон мебошанд, ки дар раванди истифодаи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ ҳамкорӣ мекунанд. (**ҚҖТ аз 23.12.2021с., №1842**)

Моддаи 4. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳукуқии байналмилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад. (**ҚҖТ аз 23.12.2021с., №1842**)

Моддаи 5. Муқаррару истифода ва назорат қардани риояи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ

1. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар шакли санадҳои меъёрии ҳукуқӣ муқаррар гардида, истифодаи онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмӣ мебошанд.
2. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолатҳои зарурӣ таҷдиди назар қарда мешаванд.
3. Назорати риояи стандартҳои иҷтимоии давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

Моддаи 6. Таъиноти стандартҳои иҷтимоии давлатӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ бо мақсадҳои зерин муқаррар қарда мешаванд:

- муайян намудани таркиб ва меъёрои кафолатдодашидаи аз тарафи шаҳрвандон истеъмол қардани неъматҳои асосии моддӣ ва истифодаи хизматрасонӣ;
- ба амал баровардани сиёсати ягонаи иҷтимоӣ дар минтаҳои гуногуни қишивар;
- истифода қардан ба сифати меъёр дар мавриди асосноккунии ҳарочоти буҷетҳои сатҳҳои гуногун барои эҳтиёҷоти иҷтимоӣ;

- баходии сатхи зиндагии ахолй ва рафти татбиқи сиёсати ичтимоӣ;
- истифода бурдан ҳангоми таҳияи барномаҳои ичтимоӣ;
- асоснок кардани зарурат ва муқаррар намудани андозаи кӯмакҳои ичтимоии суроғавӣ ба ахолии эҳтиёҷманд.

Моддаи 7. Принципҳои асосии муқаррар намудани стандартҳои ичтимоии давлатӣ

- Принципҳои асосии муқаррар намудани стандартҳои ичтимоии давлатӣ инҳо мебошанд:
- таъмини мувофиқати стандартҳои ичтимоии давлатӣ бо принципҳо ва самтҳои асосии сиёсати ичтимоӣ;
  - таъмини имкониятҳои амалигардонии ҳуқуқҳои конститутсионии шаҳрвандон бо роҳи истифодаи саъю маблағи онҳо, инчунин истифодаи оқилона ва одилонаи сарватҳои миллии кишвар;
  - асосноксозии ичтимоию иқтисодии стандартҳои ичтимоии давлатӣ;
  - роҳ надодан ба пастшавии сатхи зиндагии шаҳрвандон ҳангоми таҳия ва татбиқи тадбирҳо оид ба рушди ичтимоию иқтисодии чумхӯрӣ ва минтақаҳои он;
  - таъмини ҳифзи манфиатҳои ҳамаи гурӯҳҳои ичтимоии ҷомеа;
  - истифодаи таҷрибаи ҷаҳонӣ ҳангоми таҳияи низоми стандартҳои ичтимоии давлатӣ;
  - ба шаҳрвандон пешниҳод намудани маълумот дар бораи стандартҳои ичтимоии давлатӣ;
  - таъмини суботи ичтимоӣ дар ҷомеа дар асоси густариши низоми шарикӣ ичтимоӣ.

БОБИ 2. НАВҲО ВА НИЗОМИ СТАНДАРТҲОИ ИЧТИМОИИ ДАВЛАТИ

Моддаи 8. Навҳои стандартҳои ичтимоии давлатӣ

Стандартҳои ичтимоии давлатӣ ба шакли меъёрҳо ва қоидаҳои аслӣ, арзишӣ, муваққатӣ ва молиявии танзимкунандай тартиби муқаррар ва истифода намудани онҳо муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 9. Низоми стандартҳои ичтимоии давлатӣ

Низоми стандартҳои ичтимоии давлатӣ соҳаҳои асосии зерини муносибатҳои ичтимоиро фаро мегирад:

- пардоҳти музди меҳнат ва муносибатҳои меҳнатӣ;
- таъмини шуғли ахолӣ ва дастгирии бекорон;
- таъмини нафақа ва суғуртаи ичтимоӣ;
- таъмини молҳои ниёзи мардум;
- таъмини ахолӣ бо манзил ва хизматрасонии машию коммуналӣ;
- маориф;
- илм;
- тандурустӣ;
- тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш;
- фарҳанг;
- қӯмаки ичтимоӣ ва хизматрасонии ичтимоӣ ба ахолӣ;
- таъмини бехатарии экологӣ;
- ҳимояи ҳуқуқҳои ичтимоии шаҳрвандон;
- истифодаи механизмҳои андозбандӣ ва нархгузорӣ.

Моддаи 10. Стандартҳои ичтимоии давлатӣ дар соҳаи пардоҳти музди меҳнат ва муносибатҳои меҳнатӣ

1. Стандартҳои ичтимоии давлатӣ дар соҳаи пардоҳти музди меҳнат муқаррар намудани чунин меъёрҳоро пешбинӣ мекунанд: (**ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842**)

- андозаи ҳадди ақалли музди меҳнат дар сатхи андозаи ҳадди ақалли зиндагӣ;
- меъёрҳо ва тартиби пардоҳти музди меҳнати кормандони соҳаҳои буҷетӣ;
- тартиби индексатсияи музди меҳнат дар ҳолати баландшавии сатхи муайяни таваррум ва сари вакт пардоҳт накардан музди меҳнат;

- *тартиби пардоҳти изофакорӣ, кор дар рӯзҳои истироҳат ва ид. (ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842)*

2. Стандартҳои ичтимоии давлатӣ дар соҳаи муносибатҳои меҳнатӣ муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд: (**ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842**)

- тартиби ба кор қабул кардан ва аз кор озод кардан кормандон, ҳисоб намудани собиқаи кори онҳо;

- меъёри ниҳоии давомнокии рӯзу ҳафта ва моҳи корӣ;

- тартиби додани руҳсатии ҳарсолаи пардоҳтшаванда ва давомнокии он;

- *кӯтоҳ намудани рӯзи кории кормандоне, ки ба корҳои вазнин, зеризаминиӣ ва шароити меҳнаташон зарарнок мавғуланд; (ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842)*

- талаботи ҳатмӣ ба таъмини бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат; (ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842)

- тартиби ташкили сугуртаи ҳатмӣ аз ҳолатҳои нохуш дар истеҳсолот ва ҳангоми бемориҳои касбӣ.

Моддаи 11. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини шуғли аҳолӣ ва дастгирии бекорон

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини шуғли аҳолӣ ва дастгирии бекорон муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- тартиби муайян намудани ҳаққи сугурта ҳангоми бекорӣ;
- андоза, мӯҳлат ва тартиби додани кӯмакпулиҳо ба сабаби бекорӣ;
- қоидаҳои ҷустуҷӯи чойҳои нави кор;
- тартиби бозомӯйӣ ва такмили таҳсили касбии бекорон, тартиб ва мӯҳлатҳои ба онҳо пешниҳод намудани маълумот оид ба масъалаҳои бо кор таъминкунӣ.

Моддаи 12. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа ва сугуртаи иҷтимоӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа ва сугуртаи иҷтимоӣ муқаррар карданӣ меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- синну сол, давомнокии собиқаи корӣ ва мӯҳлатҳои фаро расидани дигар ҳолатҳои сугуртавӣ барои таъини нафақа ба категорияҳои мухталифи шаҳрвандон;
- андоза ва тартиби гузаронидани маблағи шахсони воқеӣ ва хукуқӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ;
- тартиби муайян кардан ва тағиیر додани андозаи ҳадди ақалли нафақаҳо;
- тартиби индексатсияи нафақаҳо дар сурати баланд гардидани сатҳи муайяни таваррум;
- тартиби ташкил ва фаъолияти фондҳои гайридавлатии нафақа.

Моддаи 13. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини молҳои ниёзи мардум

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини молҳои ниёзи мардум муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- маҷмӯи ҳадди ақалли маҳсулоти зарурии озуқа, гайриозуқа, хизматрасонӣ (ба таркиби сабади истеъмолӣ дохилшаванд) ва меъёрҳои истифодабарии онҳо барои гурӯҳҳои асосии иҷтимоию демографии аҳолӣ;
- номгӯи категорияҳои аҳолӣ, ки барои ба он бо нарҳҳои арzon ё ба тариқи имтиёзном фурӯхтани молҳои ниёзи мардум эҳтиёҷ доранд ва ҳамчунин тартиби пешниҳоди чунин имтиёзҳо ва ташкили назорат оид ба риояи онҳо.

Моддаи 14. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини аҳолӣ бо манзил ва хизматрасонии майшию коммуналӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини аҳолӣ бо манзил ва хизматрасонии майшию коммуналӣ муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- меъёрҳои таъмини майдони истиқоматӣ ва умумӣ ба ҳисоби як нафар;
- тартиби бақайдигирии шаҳрвандон, ки ба гирифтани манзил ё беҳтарсозии шароити манзилий эҳтиёҷ доранд;
- номгӯй ва меъёрҳои ба аҳолӣ расондани навъҳои асосии хизматрасонии коммуналӣ (дар таркиби сабади истеъмолӣ);
- ҳадди ниҳоии ҷоизи ҳарочоти шаҳрвандон барои пардоҳти ҳаққи манзил ва хизматрасонии коммуналӣ (мувоғиқ ба маҷмӯи даромади оила);
- тартиби ба гурӯҳҳои камбизоати аҳолӣ додани ҷубронпулиҳо барои пардоҳти ҳаққи манзилию коммуналӣ;
- арзиши ниҳоии хизматрасонии манзилию коммуналӣ дар як моҳ (аз рӯи ҳисоби ба 1 метри мураббаӣ майдони умумии манзил) ё худ ҷорабинҳо оид ба танзими тарифҳои навъҳои хизматрасонӣ;
- категорияҳои шаҳрвандоне, ки ба онҳо манзил ройгон, ба таври қисман пардоҳт намудан ё бо шартҳои дигари имтиёзном дода, хизматҳои манзилию майший расонида мешаванд;
- тартиби чудо кардани маблағ барои ҳарочоти корхона ва муассисаҳои ҳоҷагии манзилию коммуналӣ ва хизматрасонии майшии аҳолӣ аз буҷетҳои сатҳҳои гуногун.

Моддаи 15. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи маориф

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи маориф муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- меъёрҳои маблағгузории буҷетӣ ва таъминоти моддию техникии муассисаҳои таълимии давлатӣ ва дигар муассисаҳои таълимиӣ аз рӯи ҳисоб ба ҳар як хонанда;
- стандартҳои давлатии таҳсилот;

- меъёри шумораи (хиссаи) хонандагони таҳсилоти миёнаи касбӣ ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, ки ҳуқуқи таҳсили ройгонро доранд (ҳангоми дар асоси озмун ба ин муассисаҳои таълимӣ қабул шудан);
- тартиб ва шаклҳои татбиқи ҳуқуқи шаҳрвандон ба таҳсилоти томактабӣ, таҳсилоти умумӣ, ибтидой ва миёнаи касбӣ, олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии касбӣ, таҳсилоти иловагӣ ва таҳсилоти маҳсус;
- тартиб ва шаклҳои амалӣ соҳтани дастгирии молиявии муассисаҳои таълимӣ барои кӯдакон ва ҷавонон;
- тартиби ройгон фароҳам оварданӣ таҳсилоти маҳсус барои шаҳсони имкониятҳояшон маҳдуд;
- меъёри таъмин намудани кӯдакон бо китобҳои дарсӣ ва дафтари;
- меъёри таъминоти моддӣ, қадрӣ ва техникии муассисаҳои таълимии давлатӣ.

Моддаи 16. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи илм

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи илм муқаррар кардани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- тартиби маблағгузории муассисаҳои илмӣ (аз ҷумла соҳторҳои илмии мактабҳои олий);
- меъёрҳои таъминоти моддиию техникии фаъолияти муассисаҳои илмӣ (аз ҷумла соҳторҳои илмии мактабҳои олий);
- тартиби додани грантҳо ба муассисаҳо, коллективҳо ва кормандони илмӣ;
- ҷадвали тарифҳо ва иловапулиҳо ба музди меҳнати кормандони илмӣ (аз ҷумла соҳторҳои илмии мактабҳои олий).

Моддаи 17. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- номгӯи намудҳои *кумаки* тиббию санитарии ройгон, ки аз тарафи муассисаҳои давлатии тандурустӣ ба аҳолӣ расонида мешаванд; (**ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842**)
  - ҳаҷми *кумаки* тиббию санитарӣ, ки аз тарафи муассисаҳои давлатии тандурустӣ ба аҳолӣ расонида мешаванд;
  - категорияи шаҳрвандоне, ки ба онҳо *кумаки* тиббию санитарӣ ройгон расонида мешавад;
  - номгӯи дорувории асосие, ки нисбати онҳо танзим ва қайди нарҳҳо татбиқ мешаванд, ҳамчунин категорияи шаҳрвандоне, ки ба таври ройгон ё имтиёзном бо ин доруворӣ таъмин карда мешаванд;
  - қоида ва меъёрҳои давлатии санитарии эпидемиологӣ; (**ҚҶТ аз 23.12.2021с., №1842**)
- меъёрҳо ва қоидаҳои таъминоти моддиию техникиӣ, доруворӣ, қадрӣ, озуқа ва дигар мавод дар муассисаҳои тандурустии шакл ва навъҳои гуногун;
- меъёрҳои таъмини молиявии ҳарочоти соҳаи тандурустӣ ба ҳар сари аҳолӣ;
- тартиби маблағгузории муассисаҳои тандурустӣ аз буҷетҳои сатҳҳои гуногун.

Моддаи 18. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- меъёрҳои таъмини аҳолӣ бо иншооти варзишӣ ва ҳайати мураббиёну омӯзгорон барои омӯзиш ва инкишофи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш;
- тартиби маблағгузории муассисаҳои тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш аз буҷетҳои сатҳҳои гуногун;
- меъёрҳо оид ба назорати тиббии варзишгарон ва шаҳрвандоне, ки бо тарбияи ҷисмонӣ машғуланд ва таъмини санитарии гигиении ҳадамоти даҳлдор.

Моддаи 19. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи фарҳанг

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи фарҳанг муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- меъёрҳои таъмини аҳолӣ бо хизматҳое, ки аз тарафи муассисаҳои фарҳангӣ расонида мешаванд;
- категорияҳои аҳолӣ, ки аз хизматрасонии ройгони муассисаҳои фарҳангӣ ё имтиёзҳои дигар истифода мебаранд;
- тартиби маблағгузории муассисаҳои фарҳангӣ аз буҷетҳои сатҳҳои гуногун бо мақсади ҳифз кардан ва ғанӣ гардонидани арзишҳои миллии фарҳангӣ.

Моддаи 20. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи кӯмаки иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоӣ ба аҳолӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи кӯмаки иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоӣ ба аҳолӣ муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- тартиби таъсис додан ва фаъолият кардани фондҳои иҷтимоии ғайрибуҷетӣ;
- категорияҳои шаҳрвандоне, ки ба кӯмаки иҷтимоӣ ниёз доранд;
- номгӯй ва меъёрҳои истифодаи кӯмак ва хизматрасониҳои иҷтимоӣ, ки аз тарафи хадамоти иҷтимоӣ ба аҳолӣ ройгон ё бо шартҳои имтиёзном расонида мешаванд;
- тартиби маблағгузории муассисаҳои ҳифзи иҷтимоӣ ва хадамоти иҷтимоӣ аз буҷетҳои сатҳҳои гуногун.

Моддаи 21. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини бехатарии экологӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи таъмини бехатарии экологӣ муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- меъёрҳои ниҳоии ҷоизи олудашавии муҳити зист;
- шароит барои маълумоти дақиқро оид ба ҳолати муҳити зист дастрас кардани шаҳрвандон;
- ба роҳ мондани истеҳсол ва истеъмоли маҳсулоти аз ҷиҳати экологӣ тоза;
- тартиби ҷуброн кардани зарари ба саломатӣ ё молу мулки шаҳрвандон расонидашуда дар ҳолатҳои ҳукуқвайронкунӣ дар соҳаи таъмини бехатарии экологӣ.

Моддаи 22. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи химояи ҳукуқҳои иҷтимоии шаҳрвандон

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи химояи ҳукуқҳои иҷтимоии шаҳрвандон муқаррар намудани меъёрҳои зеринро пешбинӣ мекунанд:

- ба шаҳрвандон расонидани кӯмаки ҳукуқӣ (аз ҷумла хизмати нотариалий);
- ҳифзи давлатӣ ва ҷамъиятии ҳукуқҳои истеъмолкунандагони мол ва истифодабарандагони хизмат;
- ба шаҳрвандон ҷуброн кардани зараре, ки дар натиҷаи амалҳои нодурустӣ муассисаҳои соҳаи иҷтимоӣ расонида шудааст;
- маблағгузории муассисаҳое, ки ба шаҳрвандон оид ба химояи ҳукуки иҷтимоӣ ёрии ҳукуқӣ мерасонанд.

Моддаи 23. Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи истифодаи механизмҳои андозбандӣ ва нархгузорӣ

Стандартҳои иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи истифодаи механизмҳои андозбандӣ ва нархгузорӣ тартиби муқаррар намудани меъёрҳои андозбандии шахсони воқеӣ ва ҳукуқӣ, ҳамчунин фароҳам овардани имтиёзҳои андозии онҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ мекунанд.

БОБИ 3. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 24. Мутобик намудани Қонуни мазкур ба дигар санадҳои меъёрии ҳукуқӣ

1. Муқаррароти Қонуни мазкур барои таҳия ва қабули дигар санадҳои меъёрии ҳукуқӣ оид ба масъалаҳои муқаррар ва истифода кардани стандартҳои иҷтимоии давлатӣ асос мебошанд.

2. Санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки қаблан дар соҳаи муқаррар намудани стандартҳои иҷтимоии давлатӣ интишор шудаанд, то мутобик гардонидани онҳо ба Қонуни мазкур дар қисме татбиқ мешаванд, ки ба муқаррароти Қонуни мазкур мухолиф нестанд.

Моддаи 25. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш.Душанбе, 19 майи соли 2009,
№ 528